

MARTINSKÉ NOVINY

OFICIÁLNY SPRAVODAJCA MESTA MARTIN

11/2022

13. jún 2022, III. ročník

Martin má špičkový skatepark

Foto: Jakub Zvedela

strany 4 - 5

www.martinskenoviny.sk

Martinské noviny

www.martin.sk

Martin - oficiálna stránka

Seniori hovoria konečne, domovy dôchodcov treba v meste stavať

Okrem rekonštrukcie denného centra a kuchyne sa začiatkom júna začalo aj s výstavbou druhého mestského centra sociálnych služieb pre 36 ľudí.

strany 2 - 3

Na Deň detí v Martine zabávali deti najmä deti

Radost' vyžarovala z tváří stoviek detí, ktoré 1. júna na Divadelnom námestí, vyzdobenom balónmi, oslávili Medzinárodný deň detí.

strany 6 - 7

Seniori hovoria konečne, domovy dôchodcov treba v meste stavať

Na Škultétyho ulici v Martine vznikne moderný komplex pre seniorov. Okrem rekonštrukcie denného centra a kuchyne sa začiatkom júna začalo aj s výstavbou druhého mestského centra sociálnych služieb pre 36 ľudí.

Vo februári sa začalo s výstavbou domova dôchodcov na Podháji a už vtedy bolo avizované, že ďalšie mestské centrum sociálnych služieb sa bude stavať aj na Škultétyho ulici.

„K štyridsiatim lôžkam na Podháji, ktoré by mali byť k dispozícii už na jeseň, pribudne ďalších 36 miest aj v širšej časti centra mesta. Stavba má byť ukončená do siedmich mesiacov od odovzdania staveniska. Verím, že seniori, ktorí potrebujú starostlivosť a opateru v takomto type zariadenia, sa budú môcť do svojho nového domova nasťahovať začiatkom budúceho roka,“ povedal pri slávnostnom poklepkávaní základného kameňa budúceho centra Ján Danko, primátor mesta Martin.

Do metropoly Turca (nielen) pri tejto príležitosti zavítal aj Boris Kollár, predseda Národnej rady. Vo svojej reči okrem iného zdôraznil, že seniori, ktorí vo svojom živote veľa pre našu krajinu urobili, si v prípade potreby, keď ich napríklad neposlúcha zdravie a nemá sa kto

o nich z rôznych dôvodov postarať zaslúžia každodennú starostlivosť v takýchto moderných sociálnych zariadeniach.

Požiadavka Martinčanov je staršieho dáta

Ján Danko pripomenul, že rozhodnutie pustiť sa do výstavby sociálnych centier sa nezrodilo z večera do rána.

„O nutnosti postaviť v Martine mestské domovy dôchodcov sa hovorilo už dávno pred mojim nástupom do funkcie, no veľa sa pre ich výstavbu neurobilo. Som rád, že táto požiadavka, ktorá vyšla od ľudí sa konečne realizuje, za čo sa chcem poďakovať aj poslancom a poslankyniam mestského zastupiteľstva, ktorí tieto projekty naprieč politickým spektrom podporili. V našom meste máme vyše 10-tisíc seniorov a ich počet sa každoročne zvyšuje. Je jasné, že takýchto centier sociálnych služieb budeme potrebovať viac a mne sa veľmi pozdáva myšlienka, aby sme ich po-

Takto bude Centrum sociálnych služieb na Škultétyho ulici v Martine vyzeráť.

Foto: archív mesta Martin

AKO BUDE CENTRUM VYZERAŤ

Zariadenie pre seniorov na Škultétyho ulici bude dvojposchodové a je riešené v pôdorysnom tvare „L“ s dvomi nadzemnými podlažiami. Hlavný vstup do objektu bude bezbariérový. Vo východnej časti budovy je navrhnuté ubytovanie pre osem klientov. Druhé nadzemné podlažie je riešené ako ubytovacia časť, ktoré je prístupné schodiskom a výtahom. Tu je navrhnutých 14 dvojposteľových izieb s kapacitou 28 lôžok, pričom vždy dve izby majú spoločné sociálne zariadenie.

Na začiatok výstavby centra sa prišli pozrieť aj viacerí seniori a seniorky z Martina.
Foto: Roman Kopka

nového centra sociálnych služieb pracuje aj na rekonštrukcii súčasných priestorov denného centra, ktoré využívajú seniori na svoju klubovú činnosť. Ich nová spoločenská miestnosť bude väčšia a priestrannejšia.

Na seniorov sa vrac zabúdalo

Renováciou prechádza i kuchyňa, kde sa varia obedy pre dôchodcov. Viac ako stovka seniorov sa zvykla naobedovať priamo v jedálni a väčšina zo 400 pripravených porcií sa rozváža do domácností. Po úpravách v kuchyni sa kapacita prípravy obedov zvýši až na 600 porcií denne.

„Je len dobré, že tu vzniká jeden moderný komplex pre seniorov s rôznymi službami. Na starších ľudí sa pri väčších investíciách v minulosti akosi zabúdalo a som rád, že sa to mení. Seniori sa tiež potrebujú stretávať v dôstojných priestoroch, mnohí potrebujú i každodennú opateru a aj varenie obedov pre tých, ktorí si ich možno nevedia sami pripraviť, je veľkou pomocou,“ myslí si Priekopčan Peter Kompan.

”

Je len dobré, že tu priamo v centre mesta vzniká jeden moderný komplex pre seniorov s rôznymi službami.

Peter Kompan

Podobný názor vyjadril aj Jozef Laškody z Martina. „Konečne sa robí aj niečo pre starších ľudí, bol už najvyšší čas.“

Do domova dôchodcov väčšina ľudí nejde podľa Martinčanky Heleny Pullmanovej s nadšením, avšak život prináša aj rôzne zdravotné problémy, ktoré potom takéto zariadenia zmierňujú.

„Žiaľ, doba sa zmenila. Je mimoriadne hektická a naše dcéry a synovia trávajú veľa času v práci. Mnohí majú aj dve, aby dokázali uživiť rodinu. Starat' sa o chorých rodičov je popri všetkých povinnostiach objektivne veľmi vyčerpávajúce a v takýchto situáciách, keď je to už nevyhnutné, pomôže aj domov dôchodcov. Tých je celkovo málo, a tak je len plus, že sa čoskoro dve u nás v Martine vybudujú.“

Margita Betinská zdôraznila, že pre seniorov, ktorí rozmyšľajú nad pobytom v domove dôchodcov, je dôležitá aj cena za poskytnuté služby.

„Verím, že v mestských zariadeniach bude nižšia ako v súkromných. Domovy dôchodcov musia byť pre seniorov dostupné aj po finančnej stránke.“

Roman Kopka

stupne budovali v každej jednej mestskej časti. Je to beh na dlhé trate, ale myslieť na to treba už teraz.“

Z verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby vyšla víťazne spoločnosť Priemstav Stavebná. Mesto centrum sociálnych služieb financuje s pomocou úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške viac ako 1,7 milióna eur. Ďalších 260-tisíc potrebných na výstavbu centra vyčlenilo mesto zo svojich financií.

Stihne sa termín výstavby?

V súčasnej situácii, keď na celú Európu dopa-

dajú negatívne dôsledky koronakrízy a najmä vojny na Ukrajine (vysoká inflácia, neustále zdražovanie a nedostatok stavebného materiálu), sú oprávnené aj otázky, či sa zhotoviteľ stavby zmestí do schváleného rozpočtu a či ju dokáže postaviť v stanovenom termíne.

„Veríme, že materiál, ktorý už máme objednaný a rezervovaný, dokážeme zabezpečiť včas a za také ceny, na ktorých sme sa dopredu s našimi dodávateľmi dohodli,“ povedal Ján Sliacký, generálny riaditeľ spoločnosti Priemstav Stavebná.

Na Škultétyho ulici sa okrem vybudovania

Na základný kameň si v spoločnosti predsedu parlamentu Borisa Kollára a primátora Jána Danku poklepkala aj Helena Pullmanová.
Foto: FB JD

Primátor Ján Danko
odovzdal symbolický kľúč od
športoviska skateboardistom.
Foto: Jakub Zvedela

Martin má špičkový skatepark, chvália ho aj mladí športovci

Skateri, kolobežkári a bikeri môžu využívať na novovybudovanom skateparku až 1 010 m² plochy s betónovou dráhou s rozlohou 880 m². Vnútri dráhy sa nachádzajú i zatrávnené ostrovčeky. Mesto do výstavby skateparku na Pltníkoch investovalo 235 000 eur.

Šport park Pltníky sa rozšíril o ďalšie moderné adrenalínové a zážitkové športovisko. Hneď vedľa pumptrackovej dráhy a za futbalovým areálom vyrástol špičkový skatepark.

Skateboardisti, bikeri či kolobežkári, nielen z Martina, ktorí ho v prvú júnovú sobotu pokrstili rôznymi súťažami, si ho nevedeli vynachváliť.

Top špička na Slovensku

„Určite patrí k top špičke na Slovensku, o tom niet pochyb. My sme veľmi vďační, že sme ešte pred jeho zhotovením mali možnosť prezentovať naše návrhy, ako si skatepark predstavujeme. A čo je výborné, veľa sa z našich predstáv aj zrealizovalo.

V iných mestách priaznivci tohto športu takúto možnosť nemali, čo potom spôsobovalo komplikácie a nedorozumenia,” povedal Martinčan Daniel Babka ml. z neziskovej organizácie NO-OL, ktorá sa venuje okrem iného i tomuto druhu športu.

Ďalej podotkol, že martinský skatepark má prekážky, ktoré sú príjemné aj pre začiatoční-

kov a, samozrejme, aj náročnejšie prekážky, na ktorých si zas zgustnú aj tí odvážnejší a skúse-

nejší športovci. „Jednoducho, každý si na tomto skateparku nájde to, čo potrebuje. Jeho plusom je i to, že aj rozlohou je veľký a dá sa na ňom plynule jazdiť. Tiež sa nám páči lokalita, v ktorej bol vybudovaný, ideálne zapadol medzi ďalšie športoviská. Neďaleko je cyklotrasa, z druhej strany zas novovybudovaná prístupová cesta s parkovacími miestami, takže aj dostupnosť je dobrá. Napokon, je tu stále živo, stále sa tu niečo deje,” podotkol ešte Daniel Babka ml.

Skatepark na Pltníkoch si užívajú aj bikeri.
Foto: Jakub Zvedela

Skating a kolobežkovanie je u nás populárne

Budovanie skateparku sa začalo už v roku 2020, avšak pandémia koronavírusu a problémy s pôvodným zhotoviteľom stavbu posunuli. „Našťastie sme to stihli ešte pred vlnou zdražovania, inak by sme museli na vybudovanie tohto športoviska vynaložiť podstatne viac peňazí ako investovaných 235-tisíc eur. Dnes som však rád, že oficiálne odovzdávam kľúče od najnovšej, a verím, že aj najlepšej, skateboardingovej plochy na Slovensku. Skating a kolobežkovanie sú medzi mladými ľuďmi v Martine veľmi populárne, a preto sme ako vedenie mesta museli nájsť spôsob, ako podporiť ich rozvoj,“ povedal primátor mesta Martin Ján Danko.

Prvý skatepark bol v Martine vybudovaný okolo roku 2009 pri Tulipe. Keď sa neskôr rozhodlo o rozšírení obchodného centra, skatepark sa musel v roku 2017 demontovať. Vtedy sa uvažovalo o jeho presťahovaní do Priekopy, no časom sa ukázalo, že jednotlivé prvky skateparkovej dráhy boli natoľko poškodené, že už sa nedali využiť.

”

Som rád, že oficiálne odovzdávam kľúče od najnovšej, a verím, že aj najlepšej, skateboardingovej plochy na Slovensku

Ján Danko

Skateboardisti, ktorým chýbalo ich obľúbené športovisko, sa potom presťahovali na pešiu zónu do centra mesta. Aj preto, že nikde inde nenašli vhodnejší terén. Dlažba pri Milléniu im vyhovovala. Avšak jazdenie a dopady spôsobovali hluk, čo obťažovalo najmä starších ľudí, ktorí oddychovali na lavičkách. Občas došlo aj k nechceným kolíziám. „Boli aj názory od časti verejnosti, aby mesto prevádzkovanie tohto športu mladým ľuďom v centre mesta zakázalo. Nielen mne, ale viacerým kolegom poslancom sa takéto radikálne riešenie nepozdávalo. Aspoň do času, kým sa nevybuduje nový skatepark,“ povedal Stanislav Thomka.

Na Pltníkoch sa nekončí

Podľa primátora mesta Martin bolo vybudovanie skateparku na Pltníkoch jasnou voľbou.

„A v rozširovaní šport parku v tejto lokalite mesta, ktorá bola ešte pred pár rokmi obrastená náletovými drevinami a burinou, budeme pokračovať. Na pozemkoch v smere na Priekopu máme v pláne vybudovanie futbalového ihriska s prírodnou trávou a takisto športovej haly. Iste, nebude to hneď zajtra, ale našich vízií sa i na priek zložitosti doby, ktorú akurát žijeme, nemienime vzdať,“ zdôraznil profesor Ján Danko.

Roman Kopka

STRUČNE Z MARTINA

Martin má vyše 800 účastníkov kampane Do práce na bicykli

V druhom júnovom týždni sa naplno rozbehla celonárodná kampaň „Do práce na bicykli“, do ktorej sa zapojilo až 105 samospráv. Samozrejme, opäť nechýba ani mesto Martin, ktoré dlhodobo patrí k absolútnym lídrom tohto čoraz viac populárneho podujatia.

V našom meste sa do 9. ročníka kampane zaregistrovalo 817 účastníkov, ktorí sú zaradení v 240 tímoch. Mimochodom, vlni mal Martin 757 účastníkov.

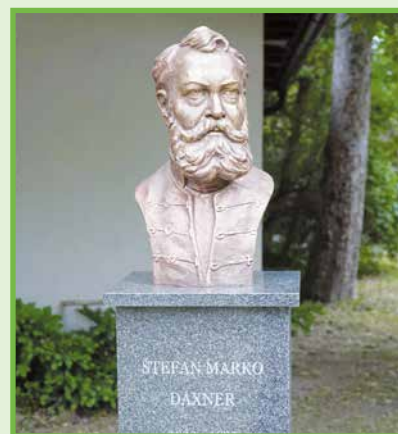
Všetci „pracujúci cyklisti“ sú odhodlaní počas júna podľa možnosti čo najčastejšie jazdiť do práce na bicykli. Pre mnohých to nie je žiadny problém, keďže tak robia aj bez ohľadu na to, či kampaň prebieha alebo nie.

Podujatie „Do práce na bicykli“ je národná kampaň, ktorej hlavným cieľom je podporiť rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklickej dopravy v mestách, vyzvať samosprávy na Slovensku, aby vytvárali kvalitné podmienky pre ekologické druhy dopravy v meste, motivovať zamestnávateľov, aby budovali vo svojich sídlach vhodné podmienky pre zamestnancov, ktorí dochádzajú do práce na bicykli, a motivovať zamestnancov, aby viac používali túto formu alternatívnej dopravy pri každodennom cestovaní do práce. (KP)

Matica slovenská si v Martine uctila významných štúrovcov

Matica slovenská si 7. júna v Martine pripomenula dvojsté výročie narodenia Janka Kráľa, Jána Francisciho, Jána Kalinčiaka, Štefana Marka Daxnera, Samuela Dobroslava Štefanoviča a Samuela Galandu. Významným štúrovcom venovala celodňové kultúrne podujatie a Štefanovi Markovi Daxnerovi odhalila bronzovú bustu pred svojou druhou historickou budovou.

„Odkaz slávnej štúrovskej generácie je v slovenskom národe stále živý, veď plody jej práce a celoživotného úsilia užívame dodnes. Či už hovoríme o spisovnej slovenčine, národnej svojbytnosti a štátnej suverenite, alebo dokonca vojenských historických tradíciách. Štúrovci v 19. storočí reprezentovali Slovákov v čase národnostného útľaku a tvrdých perzekúcií, keď za slová o zlepšení národnej, sociálnej a vzdelanostnej úrovne končili mnohí z nich vo väzení. Venovaním aktuálneho roka 2022 odkazu štúrovcov im prejavujeme vďaka aj za to, že ako moderný a emancipovaný národ Európy sme dosiahli život v slobodnej, samostatnej a demokratickej Slovenskej republike,“ povedal na podujatí Štúrovci v súradniciach národných dejín Marián Gešper, predseda Matice slovenskej. (RED)

Do parku pred sídlom Matice slovenskej v Martine pribudla bronzová busta Štefana Marka Daxnera.
Foto: archív MS

MESTO MARTIN vyhlasuje

**podľa ustanovení § 281 až § 288 Obchodného zákonníka
obchodnú verejnú súťaž č. 1/2022 „PREDAJ NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU.“**

Predmetom predaja je nehnuteľný majetok v katastrálnom území Martin, a to stavba s.č. 4275 ostatný objekt, na parc. č. 1330 k. ú. Martin a pozemok registra C KN parc. č. 1330, zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 222 m², evidované Okresným úradom Martin, katastrálnym odborom na LV č. 3734.

Bližšie informácie o podmienkach súťaže nájdete na úradnej tabuli mesta (pri MsÚ Martin) a webovej stránke www.martin.sk.

Na Deň detí v Martine, zabávali deti najmä deti

Po dvoch rokoch si Martinčania a Martinčanky rôzneho veku užili Medzinárodný deň detí. Divadelné námestie ožilo hudbou, spevom i tancom.

Radosť, smiech a veselá nálada doslova vyžarovali z tvárí stoviek najmladších Martinčanov a Martinčaniek, ktorí v stredu 1. júna na Divadelnom námestí vyzdobenom balónmi v spoločnosti svojich rodičov či starkých oslávili Medzinárodný deň detí.

Kultúrna scéna v spolupráci s mestom Martin pripravila pre všetkých pestrý program, v ktorom prevažne deti zabávali deti. Priestor pred Millénium ožil hudbou, folklórnou muzikou, spevom i tancom. Svojej úlohy moderátora sa na jednotku zhostil moderátor Adam Kmeť, ktorý vtipným a zábavným spôsobom

nabil deti pozitívnou energiou.

Blysi sa aj účinkujúci. Martinský klub športovej kynológie napríklad s ukážkou výcviku psov, tanečná skupina Martico New Age s pútaťou choreografiou či martinský Deep Dance klub s pestrými tanečnými kreáciami.

Potlesk si od divákov zaslúžili talentovaní umelci zo zoskupenia Fénix, publikum ďalej skvele zabavili i Funky amigos & Shakers, Tanečný klub Aknela a aj Detský folklórny súbor Turiec.

Svoje nevšedné kúsky Martinčanom predviedol i kaukliar (kúzelník) a na záver skutočne

Na záver čerešnička na torte, deti aj ich rodičov skvele zabavil herec a muzikant Dano Heriban. Foto: Kultúrna scéna Martin

Fotografia hore: Deň detí v Martine zaplnil Divadelné námestie. Foto: Roman Kopka

Fotografia vľavo: Netradičná jazda mestom. Foto: Roman Kopka

bohatého programu prišla čerešnička na torte v podaní koncertu Dana Heribana, známeho slovenského herca i muzikanta.

Aj rôzne atrakcie

A zďaleka to nebolo všetko. Pripravené boli tvorivé dielne, cvičila sa joga, maľovalo sa na tvár. Deti v meste stretávali maskotov, vyšantili sa na nafukovacích atrakciách, odviezli sa v koči, ktoré po pešej zóne ťahali koníky, ale i na autíčkach. Ľudový umelec Martin Brxa z Turian učil odvážlivcov plieskať bičom a úsmev deťom rozdával i martinský detský kráľ Janko Cíger, ktorý okrem iného zaželel deťom k ich veľkému sviatku najmä pokoj na hranie.

Tanečné kreácie nemohli chýbať.
Foto: Kultúrna scéna Martin

„A my dospelí nech sa hráme s nimi,“ znel jeho odkaz.

Martinčania a Martinčanky sa skvele bavili, po dvoch rokoch pandémie, ktorá nemilosrdne rušila jedno podujatie za druhým, si Medzinárodný deň detí do sýtosti užili. „Skeľá akcia, nádherný program, zaujímavé stánky, super atrakcie pre deti. Bolo z čoho vyberať, dozaista si každý, kto do mesta zavítal, prišiel na svoje. Dcéрке Rebeke, ktorá nemá ešte ani dva roky, sa najviac páčili koníky, autíčka, balóniky,“ povedala Michaela Mráziková.

Mladého Mateja Poljačika zaujali tanečné skupiny, ale aj autíčka. No a stihol sa zoznámiť aj s rytierom Martinkom. „Veľa z toho, čo som videl, sa mi páčilo, dobre sme sa s maminou i kamarátmi zabavili.“

Splatenie dlhu

Atmosféru MDD na Divadelnom námestí „okoštoval“ aj primátor Martina Ján Danko.

„Pre pandémiu sme ostali deťom veľa dlžní, koronavírus ich i nás pripravil o viacero spoločných zážitkov. Konečne sme si bez zábran spoločne užili MDD a pestrým programom dobehli aspoň niečo zo zameškaného. Nie je nič krajšie, ako vidieť usmievavé, zabávajúce sa a spokojné deti. Naša Kultúrna scéna pripravuje na leto množstvo ďalších kultúrno-spoločenských podujatí a viaceré z nich budú venované i najmladším Martinčanom a Martinčakám,“ podotkol šéf martinskej radnice. **Roman Kopka**

Spoznaj Martin s Martinkom a vyhraj zaujímavé ceny

Počas MDD bola v rámci programu na Divadelnom námestí predstavená aj náučno-zábavná súťaž „Spoznaj Martin s Martinkom“. Je ľahké sa do nej zapojiť.

Martinčania Martin nepochybne poznajú a mnohí z nich dennodenne prechádzajú aj okolo významných miest nášho mesta. Avšak pri pracovnom zhone a rôznych iných povinnostiach nám možno chtiac-nechtiac zo všedneli. Aj preto nie je na škodu si ich trochu pripomenúť, znovu ich navštíviť, oprášiť ich históriu a pripomenúť si ich význam. Najlepšie v zábavnom duchu a s najbližšími. Takúto možnosť nielen obyvateľom Martina, ale aj jeho návštevníkom ponúka súťaž „Spoznaj Martin s Martinkom“.

V Turistickom informačnom centre, ktoré sa vlni opäť nashovalo na najvyššie poschodie budovy Millénia, si vyzdvihniete nedávno vydanú brožúrku, v ktorej je uvedených osemnásť významných miest nachádzajú-

cich sa v Martine. Ide o historické, kultúrne, turistické a športové miesta. Každé miesto je v brožúrke bližšie predstavené, dozviete sa, kde sa nachádza a čím je známe. V brožúrke je i miesto na pečiatky, ktoré sa zbierajú. Kto ich z navštívených miest získa aspoň desať a opečiatkovanú brožúrku potom donesie ukázať do Turistického informačného centra, dostane odznak s Martinkom a diplom. Ak je pečiatok v brožúrke až pätnásť, tak získa aj ďalšiu odmenu.

Súťaž „Spoznaj Martin s Martinkom“ má celoslovenský charakter a na stránke www.zazimartin.sk má vlastné miesto. Cieľom náučno-zábavnej súťaže je spríjemniť rodinám s deťmi život i pobyt v Martine, hravou a zábavnou formou im ukázať mesto a najmä zvýšiť záujem a povedomie o významných miestach.

Do martinského projektu sa už zapojili materské a základné školy, ako aj Centrum voľného času Kamarát. Pridajte sa aj vy. **(KP)**

Primátor Ján Danko predstavuje novú brožúrku Spoznaj Martin s Martinkom.
Foto: Kultúrna scéna Martin.

Martinko odporúča navštíviť aj Múzeum slovenskej dediny v Jahodníckych hájoch.
Foto: Anna Thomková-Baranová.

Autobusom až do skanzenu

Spoje linky MHD 11 pokračujúce cez víkend do Múzea slovenskej dediny (Skanzen)

Linka MHD 11 - smer tam										
Zastávka/spoj/značka	47	55	63	73	81	91	101	111	117	125
		±±	±±	±±	±±	±±	±±	±±	±±	±±
Skanzen	09:27	10:32	11:27	12:32	13:27	14:32	15:27	16:32	17:27	18:32
Lawdoveň	09:30	10:35	11:30	12:35	13:30	14:35	15:30	16:35	17:30	18:35
Ladoveň, ul. Nade	09:01	10:36	11:31	12:36	13:31	14:36	15:31	16:36	17:31	18:36
Ul. Jesenského	09:33	10:38	11:33	12:38	13:33	14:38	15:33	16:38	17:33	18:38
Hotel	09:05	10:40	11:35	12:40	13:35	14:40	15:35	16:40	17:35	18:40
Ul. Hviezdoslavova	09:06	10:41	11:36	12:41	13:36	14:41	15:36	16:41	17:36	18:41
Dojčenský	09:07	10:42	11:37	12:42	13:37	14:42	15:37	16:42	17:37	18:42
Stadión	09:39	10:44	11:39	12:44	13:39	14:44	15:39	16:44	17:39	18:44
Sever, obch. dom	09:40	10:45	11:40	12:45	13:40	14:45	15:40	16:45	17:40	18:45
Sever	09:11	10:46	11:41	12:46	13:41	14:46	15:41	16:46	17:41	18:46
Košúty, zdr. stred.	09:42	10:47	11:42	12:47	13:42	14:47	15:42	16:47	17:42	18:47
Košúty, nadjazd	09:43	10:48	11:43	12:48	13:43	14:48	15:43	16:48	17:43	18:48
Priekopa	09:15	10:50	11:45	12:50	13:45	14:50	15:45	16:50	17:45	18:50
Priekopa	09:16	10:51	11:46	12:51	13:46	14:51	15:46	16:51	17:46	18:51
Priekopa	09:17	10:52	11:47	12:52	13:47	14:52	15:47	16:52	17:47	18:52
Vrútky, ul. 1. Čsl.	09:18	10:53	11:48	12:53	13:48	14:53	15:48	16:53	17:48	18:53
Vrútky, ul. Nábrežná	09:49	10:54	11:49	12:54	13:49	14:54	15:49	16:54	17:49	18:54
Vrútky, žel. stanica	09:50	10:55	11:50	12:55	13:50	14:55	15:50	16:55	17:50	18:55

Linka MHD 11 - smer späť

Zastávka/spoj/značka	40	46	54	62	70	80	92	102	110	116
	±±	±±	±±	±±	±±	±±	±±	±±	±±	±±
Vrútky, žel. stanica	09:00	10:00	11:00	12:00	13:00	14:00	15:00	16:00	17:00	18:00
Vrútky, ul. Nábrežná	09:01	10:01	11:01	12:01	13:01	14:01	15:01	16:01	17:01	18:01
Vrútky, ul. 1. Čsl. brigády	09:02	10:02	11:02	12:02	13:02	14:02	15:02	16:02	17:02	18:02
Priekopa III.	09:03	10:03	11:03	12:03	13:03	14:03	15:03	16:03	17:03	18:03
Priekopa II.	09:04	10:04	11:04	12:04	13:04	14:04	15:04	16:04	17:04	18:04
Priekopa I.	09:05	10:05	11:05	12:05	13:05	14:05	15:05	16:05	17:05	18:05
Košúty, Campo di Martin	09:07	10:07	11:07	12:07	13:07	14:07	15:07	16:07	17:07	18:07
Košúty, kostol	09:08	10:08	11:08	12:08	13:08	14:08	15:08	16:08	17:08	18:08
Sever II.	09:09	10:09	11:09	12:09	13:09	14:09	15:09	16:09	17:09	18:09
Sever, obch. dom	09:10	10:10	11:10	12:10	13:10	14:10	15:10	16:10	17:10	18:10
Ul. A. Pietra	09:12	10:12	11:12	12:12	13:12	14:12	15:12	16:12	17:12	18:12
OÚNZ	09:13	10:13	11:13	12:13	13:13	14:13	15:13	16:13	17:13	18:13
Hlavná pošta	09:14	10:14	11:14	12:14	13:14	14:14	15:14	16:14	17:14	18:14
Nemocnica	09:15	10:15	11:15	12:15	13:15	14:15	15:15	16:15	17:15	18:15
ZŠ Jahodníky	09:16	10:16	11:16	12:16	13:16	14:16	15:16	16:16	17:16	18:16
Ladoveň, ul. Nade Hejnej	09:17	10:17	11:17	12:17	13:17	14:17	15:17	16:17	17:17	18:17
Ladoveň	09:18	10:18	11:18	12:18	13:18	14:18	15:18	16:18	17:18	18:18
Skanzen	09:21	10:21	11:21	12:21	13:21	14:21	15:21	16:21	17:21	18:21

www.zazimartin.sk

MARTIN

ZO ŽIVOTA MESTSKÝCH ČASTÍ

MČ ZÁTURČIE

Prvá júnová nedeľa patrila v Záturčí deťom

Priateľská a pohodová atmosféra, súťaže pre malých i väčších, trhy s domácimi výrobkami a aj guľáš od hasičov. Toto všetko a ešte aj viac charakterizovalo milé a zároveň i veselé podujatie v Záturčí.

Na svoje si v detskom kútiku prišli aj najmenší.
Foto: Roman Kopka

S podujatiami k Medzinárodnému dňu detí sa akoby vrece roztrhlo, boli ich v Turci desiatky a jedno z nich sa uskutočnilo aj v Záturčí na pekne upravenom priestranstve pri ZŠ Aurela Stodolu.

„Pôvodne sme tu mali byť o deň skôr, ale v sobotu ráno pršalo, tak sme akciu preložili na prvú júnovú nedeľu. Vidíte sami, ľudia to neodradilo a prišli v hojnom počte. Možno aj najviac v histórii tohto podujatia, ktoré organizujeme už po šestnásty raz. Tradične nám významne pomáha náš dobrovoľný hasičský zbor a sme radi, že sa

k nám pridali i občianske združenia, ktoré majú svoju činnosť zameranú na aktivity pre deti, čo prispelo i k širšej ponuke atrakcií,“ povedal Tomáš Zanolit, predseda VMČ Martin-Záturčie.

Na nudu nebol čas

Decká sa zapojili do rôznych súťaží, zdolávali prekážkový okruh, mnohé si zblízka prezreli hasičskú techniku. Ďalšie si dali pomaľovať tvár.

„Pre úplne najmenších sme pripravili detský kútik s tvorivou dielňou. Deti sa zapojili aj do výtvarnej súťaže „Nakresli svojho rodiča“. Máme tu

aj trhy s ručne vyšívanými čiapkami, čelenkami, sukničkami a podobne. Ľudia ochutnali aj domáce koláčiky. Rýchlo sa mýľali, také boli dobré,“ tešila Veronika Hrklová z OZ Turiec pre deti.

Na podujatí sme stretávali prevažne mladé rodiny s deťmi, ktoré blízko svojich domovov strávili na vydarenej akcii pekný deň.

„Perfektná akcia, na ktorej najviac asi oceňujem to, že tentoraz organizátori mysleli aj na úplne najmenšie deti, ktoré sa v detskom kútiku do sýtosti vyšantili. Malá má dva roky a pekne sa tu zabavila,“ pochvalovali si Nikola so Záturčia.

Na obed guľáš

Hasiči tradične varili v dvoch kotloch guľáš, okolo dvanástej ho už aj dochucovali. Pripravili okolo štyristo porcií, a preto si museli aj trošku prívstať, aby všetko stihli. Okrem toho sa čapovala kofola a vyprážali hranolky, na ktoré sa tvoril aj rad.

„Nemám čas si ani vydýchnuť, taký je o ne záujem. Ale vydržíme, nech si deti pochutia, robíme to pre ne,“ smiala sa Inge Dovicová.

MDD v Záturčí sa vydaril. Bolo vidieť, že ľuďom podujatia tohto typu chýbali.

„Aj sme mali trochu obavy, či Záturčania prídu, keďže dva roky sme toto podujatie pre pandémie nemohli organizovať. Naše obavy boli napokon zbytočné, všetko dobre dopadlo. Znamenali sme veľa priaznivých ohlasov, ľudia sa v priateľskej a pohodovej atmosfére dobre zabavili a to je najpodstatnejšie. Počas leta chystáme ďalšie akcie. Či už futbalový turnaj, alebo športový deň. V pláne máme aj večerné premietanie,“ povedal Róbert Gajdoš, poslanec zo Záturčia.

Roman Kopka

Hasiči sa postarali o guľáš.
Foto: Roman Kopka

Deti zabavila i prekážková dráha.
Foto: Roman Kopka

MČ PRIEKOPA

Výpadky v dodávke tepla a teplej vody vyrieši postupná rekonštrukcia horúcovodov

Keď sa zima opýta, čo si robil v lete, pracovníci STEFE Martin majú odpoveď naporúdzi, pustili sa do rekonštrukčných prác v mestskej časti Priekopa.

Najviac skúšanou počas zimy v Martine býva mestská časť Priekopa. Má to súvislosť s vykurovaním a dodávkami teplej vody a výpadkami, ktoré obyvateľov trápia už niekoľko rokov po sebe.

Riešenie sa už pripravuje

Riešením je obnova tepelnej siete v tejto časti mesta. Na rekonštrukcii tepelného okruhu EB IV Priekopa sa pracuje už v tomto období.

„Hlavné práce sa začnú čoskoro. Prípojka na bytový dom Medňanského 20 – 22 sa už realizuje,“ informoval Jozef Janeček, generálny riaditeľ STEFE Martin, a. s.

Dobrou správou pre Priekopčanov je, že hlavná trasa horúcovodu dostala zelenú aj od valného zhromaždenia akciovej spoločnosti STEFE Martin, ktoré pred pár dňami odsúhlasilo mimoriadne vypracovanie projektovej dokumentácie na posledný nezrekonštruovaný tepelný okruh EBV Priekopa. Vzhľadom na to, že ide o investične náročnú akciu, hovoríme o sume okolo 2 miliónov eur, bude sa spoločnosť uchádzať aj o financovanie z eurofondov, keďže presne pre takéto akcie je podpora určená.

Bude potrebná poriadna dávka tolerance

Príprava podkladov na vypracovanie dokumentácie je v plnom prúde. Musia sa nájsť možnosti, ako čo najmenej obmedziť dodávky tepla a logistiku, pretože trasy potrubí sú vedené väčšinou pod chodníkmi a cestami. Preto je nutné v rámci rozkopávkov nájsť také riešenie, aby sa počas rekonštrukčných prác ľudia dostali domov a ich komfort nebol príliš obmedzený. Práve kvôli obmedzenému prístupu a prechodu k bytovkám bude potrebná poriadna dávka tolerance oboch strán – stavbárov aj Priekopčanov. No je to nevyhnutné, aby sa situácia v dodávkach vody a tepla zlepšila.

Ako povedal generálny riaditeľ STEFE Martin, ak práce pôjdu tak, ako si predstávali, bol by rád, keby sa rekonštrukciu podarilo zavŕšiť v roku 2024. To je termín, v rámci ktorého by mali byť zrekonštruované všetky okruhy v Priekope, vrátane hlavného horúcovodu.

Pracujú na štúdii, ktorá výpadky v zásobovaní eliminuje

Pochopiteľne, ľudia sú nespokojní, keď musia

Niektoré práce na rekonštrukcii siete sa už vykonávajú.
Foto: Jana Cikhartová

počas zimy strpieť dlhodobé výpadky, ktoré im ubierajú z komfortu bývania. V STEFE Martin hľadajú riešenia, ako problémom v dodávke

Rekonštrukciu tepelných okruhov si Priekopčania už všimli. Deje sa im rovno pod oknami.
Foto: Jana Cikhartová

ke tepla a teplej vody čeliť a pracujú na štúdii, ktorá by tieto problémy eliminovala. Hľadajú riešenia, či je možné využiť obnoviteľné zdroje tak, aby dôsledky výpadkov občania pocítovali čo najmenej.

No nie je to len o výpadkoch spôsobených na rozvodoch v mestskej časti Priekopa. Čo sa týka počtu prerušení dodávok tepla v Priekope, tak horšie sú na tom obyvatelia mestských častí Ľadoveň, Jahodníky a Podháj. Napríklad v roku 2021 bolo v meste Martin zaznamenaných okolo 95 prerušení dodávky tepla, z toho 58 pripadlo na vrub Martinskej teplárenskej spoločnosti, 33 bolo spôsobených výpadkom elektriny a 3 výpadky boli spôsobené poruchami na tepelných rozvodoch STEFE Martin.

Konce vetvy sú vždy problémové

Problémom Priekopy je najmä to, že sa nachádza na konci značne rozsiahleho horúcovodného systému, kde pri nábehoch, resp. tlakových rázoch, trpia potrubia najviac.

Koncové vetvy sú vystavené enormným tlakom, ktorý sa tam vytvorí, keď teplotnosné médium „narazí“ na poslednú prekážku. Tieto časti

sú najviac namáhané a najviac trpia. Zub času sa podpíše na každom zariadení. Koniec vetvy sa tak stáva najslabším ohniskom na trase horúcovodu.

Navyše, k zlyhávaniu sa pridávajú aj rekonštrukcie inžinierskych sietí alebo ich budovanie. Pri týchto prácach sa spravidla poškodí krycia hydroizolačná vrstva, dochádza k zatekaniu do kanála a po niekoľkých rokoch sa oslabí potrubie natoľko, že dôjde k havárii. To sú ale poruchy, ktoré sa nedajú predvídať a ani nie sú viditeľné a prejavujú sa až v tom najnevhodnejšom čase, t. j. v zime, keď sú v tepelnej sieti najvyššie tlaky a teploty. Pri každej takejto oprave je, samozrejme, občan nespokojný. Potrubia majú viac ako 40 rokov a aj keď sú vyrobené z kvalitného materiálu, čas necháva na nich svoju stopu.

Mešká materiál a je stále drahší

Ďalším aspektom rekonštrukcie, ktorý sa prejavuje hlavne teraz, je aj situácia na trhu so stavebným materiálom. Navyše, ceny týchto materiálov narastajú v desiatkach percent. No ešte problematickejšia ako cena je dodávka materiálu. Podmienky dodávok sa menia doslova z hodiny na hodinu, preto sa spoločnosť STEFE snaží kontrahovať takých externých dodávateľov, ktorí sú schopní zabezpečiť aj dodanie materiálu. Kedysi sa s dodávkami dalo rátať v rozmedzí 4 až 6 týždňov, teraz ide

Jozef Janeček, generálny riaditeľ STEFE Martin (vpravo), a poslanec Ľubomír Vaňko v diskusii o rekonštrukcii výmenníkových staníc.
Foto: Jana Cikhartová

o šesť a viacmesačné lehoty. Nie je výnimkou, že v očakávanom čase dodávky sa lehota dodania predĺži o 1 až 3 mesiace. Čierny Peter ale zostáva v rukách firmy, ktorá rekonštrukciu realizuje. Nie je to momentálne jednoduché, výpadky by mohli výrazne spomaliť rekonštrukčné práce v Priekope a z krátkodobého

diskomfortu by sa mohli stať dlhodobé problémy.

V lete sa budú opravovať aj výmenníkové stanice

Opravy sa v Priekope dočkajú aj niektoré výmenníkové stanice, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečovanie dodávky tepla a teplej vody. Bude sa na nich pracovať v letných mesiacoch, to je samozrejmé, no občania mestskej časti budú musieť počítať s občasnými krátkodobými výpadkami dodávky teplej vody.

To, že sa s nespokojnosťou občanov stretávajú okrem operátorov dodávateľskej spoločnosti, nám potvrdil aj poslanec Ľubomír Vaňko.

„Pri výpadkoch kúrenia alebo teplej vody sa okamžite občania pýtajú poslancov, kde je príčina a čo s tým mienia robiť. Nie vždy sa nájde miesto poruchy v priebehu pár minút, niekedy to trvá celé hodiny, preto aj my vítame takúto rekonštrukciu a budeme STEFE pri rekonštrukčných prácach nápomocní,“ konštatoval.

Priekopčanom opravujú aj chodníky a cesty

Zostáva veriť, že Priekopčania v dohľadnom čase získajú nielen skvalitnenie dodávok tepla a teplej vody, ale následne aj nové komunikácie. Keďže horúcovody sú vedené pod chodníkmi a cestami, firma ich po ukončení prác upraví nielen malými záplatami, ale kompletnou opravou po celej šírke a dĺžke trasy. **Jana Cikhartová**

PRENESTE STAROSTI NA NÁS

ODBREMENÍME VÁS OD PROBLÉMOV

- Sťažujú sa ľudia vo Vašom paneláku na nedokurovanie miestností alebo pískajúce radiátory?
- Je Váš zdroj tepla na hranici životnosti? Potrebuje rekonštrukciu?
- Máte problém zabezpečiť obsluhu Vašej plynovej kotolne alebo odovzdávacej stanice tepla?

VYBERTE SI Z NAŠICH SLUŽIEB

- Hydraulické vyregulovanie ÚK a TÚV
- Rekonštrukcie plynových kotolní a odovzdávacích staníc tepla
- Obsluha a havarijná služba technického zariadenia
- Výmena ležatých a stupačkových rozvodov

Využite výhody komplexných služieb od jedného dodávateľa a ušetríte. Sme tu pre vás.

STEFE

STEFE Martin, a. s., Východná 14, 036 01 Martin
juraj.jurcik@stefe.sk | Mob.: +421 918 733 756 | Tel.: 043/3220 412 | www.stefe.sk

MČ ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY

Aj v Jahodníkoch si problémy pýtajú riešenia

Oprava chodníka, nové polopodzemné kontajnery a aj renovácia ihriska. Takéto sú plány pre Ulici Jána Šimka. Poslanci však majú zaostrené aj na susednú Stavbársku ulicu, kde je problém s parkovaním.

Výbor mestskej časti Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany má v pláne i viaceré investičné akcie v Jahodníkoch. Dohoda je už na oprave chodníka v tvare „L“ pred bytovkou na Ulici Jána Šimku č. 12 po nasledujúcu bytovku s číslami 14 – 16. Na tejto ulici sa vybudujú aj polopodzemné kontajnery, ktoré okrem toho, že prispejú k vyššej kvalite životného prostredia, vytvoria i priestor na vybudovanie parkovacích miest. Demontovať by sa mali aj pracháre, ktoré už nikto nevyužíva.

Fotografia vpravo:
Chodník na Ulici Jána Šimka v Jahodníkoch prejde rekonštrukciou.
Foto: Roman Kopka

Fotografia dole:
Kolotoč treba opraviť alebo vymeniť za iný hrací prvok.
Foto: Roman Kopka

„Bolo by fajn, keby sa tiež niečo urobilo s kolotočom na ihrisku, v jeho konštrukcii sú poškodené sedačky a ani pokus o jeho nový náter nevyšiel,“ povedala pani Alica bývajúca na Ulici Jána Šimka, ktorá by bola rada i za to, keby sa do radu stromov pri ihrisku doplnil minimálne jeden nový ako náhrada za vyrúbaný. Práve ten vytváral na spomínanom ihrisku tieň.

Ďalšia mladá mamička nás upozornila na to, že po dažďoch nie je možné na ihrisku používať

ani staršiu šmýkačku, v ktorej stojí voda. Minulý piatok sme sa o tom sami presvedčili.

„Ulicu Jána Šimka máme dobre zmapovanú, o nedostatkoch vieme, a preto hovoríme i o komplexnejšom riešení celého jedného bloku v Jahodníkoch. Vylepšiť by sme chceli aj hraciu plochu, ktorú chlapci využívajú na hokejbal. Chceli by sme na nej inštalovať ochranné siete,“ povedal Martin Kalnický, predseda VMČ Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany.

Informoval nás tiež o tom, že na susednej Stavbárskej ulici č. 3 – 9 majú jej obyvatelia problémy s parkovaním, keďže pozemky sa po ich odpredaní dostali k novému súkromnému vlastníkovi a ten im už vraj parkovanie pred bytovkou bezplatne neumožnil.

„Do tejto situácie by mohlo vstúpiť mesto a navrhnúť majiteľovi pozemku jeho odkúpenie. Získali by sme tak okolo 20 parkovacích miest,“ uvažoval Martin Kalnický.

Roman Kopka

Chodník k supermarketu Tesco je hotový, bolo ho treba

Vybudovaním chodníka sa výrazne zvýši bezpečnosť chodcov. Navyše sa z jednej časti sídliska do druhej nebudú musieť presúvať po blate.

Aj v Martinských novinách sme už viackrát avizovali, že pri supermarkete Tesco na Ľadovni je v pláne vybudovanie chodníka. Želali si ho najmä mnohí obyvatelia či už Kronerovej, alebo Malinovského ulice, ktorí boli do obchodu niekedy nútení kráčať po okrajoch cesty, čo nebolo veľmi bezpečné. Ale význam má aj pre obyvateľov Ľadovne III, ktorí prechádzajú týmto miestom na

Ľadoveň I. Všetci sa konečne dočkali. „Bolo ho tu treba. Ľudia si síce cez zatrávenú plochu vytvorili skratku, no keď zapršalo, tak sa brodili do obchodu po blate. V zime, keď nasnežilo, zahatal skratku zas odhrnutý sneh z cesty. Chodník je vybudovaný zo zámkovej dlažby, dobre sa po ňom kráča a čo je dôležité, má vybudované aj bezbariérové vstupy, čo nepochybne privitajú seniori či mamičky s kočiar- mi,“ povedal Marián Drozd.

Chodník prerušuje vjazd do supermarketu, a tak na tomto mieste sa vyznačí aj priechod pre chodcov, lampy verejného osvetlenia sú už nainštalované.

(KP)

Chodník k supermarketu na Ľadovni je konečne realitou.
Foto: Roman Kopka

Komisia školstva, vzdelávania a mládeže rozdelila na dotáciách dvadsaťtisíc eur

Kolektívy, ktoré sa v súlade so všeobecne záväzným nariadením o dotáciách do konca februára uchádzali svojimi projektmi o podporu z mestského rozpočtu, už môžu rátať s pridelenými financiami. Schválili ich poslanci na marcovom rokovaní mestského zastupiteľstva. Súhrnom komisia školstva, vzdelávania a mládeže rozdelila 20-tisíc eur.

- 1. Záchranári Martin:** na projekt Učím sa zachrániť život – 1 000 €.
- 2. SRRZ-RZ pri Základnej umeleckej škole na Mudroňovej ulici Martin:** na galaprogram k 100. výročiu založenia školy – 3 400 €.
- 3. AMAVET klub č. 549:** na Súťaž autonómnych robotov RoboRAVE 2022 – 700 €.
- 4. Informačné centrum mladých:** na projekt Zdravý životný štýl – ako začať zdravo žiť – 400 €.
- 5. Súkromná základná škola Tomáša Zanovita:** na projekt Týždeň edukačných aktivít – 400 €.
- 6. Súkromná materská škola Tomáša Zanovita:** na podujatie Týždeň edukačných aktivít – 400 €.
- 7. Dobrovoľný hasičský zbor Martin-Záturčie:** na preventívno-výchovnú činnosť – 900 €.
- 8. Dobrovoľný hasičský zbor Martin** – na Celoslovenskú súťaž v literárnom prejave pre základné školy – 400 €.
- 9. Územná organizácia DPO SR Martin:** na výtvarnú súťaž Hasiči očami detí – 300 €.
- 10. Občianske združenie CVČ Kamarát:** na zabezpečenie cyklu prezentačných podujatí pre deti, mládež a verejnosť – 900 €.
- 11. Turiec pre deti:** na projekt Čarovné ručičky – 400 €.
- 12. KRONERKA:** na projekt Konečne SPOLU – 400 €.
- 13. Stredná priemyselná škola technická Martin:** na okresné kolo Stredoškolskej odbor-

Súkromná základná umelecká škola na Ulici M. Haľamovej dostala na pripomenutie si svojho vzniku 1 400 eur.
Foto: archív SZUŠ

- nej činnosti – 1 000 €.
- 14. Biblická škola Martin:** na Letnú biblickú školu – 1 000 €.
- 15. Súkromná spojená škola na Ulici J. Lettricha, Martin:** na oslavy výročia založenia školy – 1 000 €.
- 16. Súkromné centrum voľného času Tanečného klubu Deep:** na oslavy 15. výročia založenia centra – 1 000 €.
- 17. Spoločnosť pre predškolskú výchovu:** na vzdelávaciu exkurziu – 900 €.
- 18. Rodičovské združenie Evanjelickej spojenej školy Martin:** na podujatie pre žiakov a učiteľov z celého Slovenska – 1 000 €.
- 19. SRRZ RZ pri Základnej škole s materskou školou, Priehradná, Martin:** na zabezpečenie

okresnej súťaže s dejepisnou tematikou Viem, čo viem? – 700 €.

- 20. Umelecké zoskupenie detí z detských domovov, znevýhodnených komunit a ich priateľov Fénix:** na umelecko-vzdelávacie a sociálno-charitatívne aktivity – 1 500 €.
- 21. Súkromná základná umelecká škola, Ul. Maši Haľamovej, Martin:** na zabezpečenie osláv výročia založenia školy – 1 400 €.
- 22. SRRZ RZ pri Materskej škole, J. Lettricha, Martin:** na podujatie spojené s výchovno-vzdelávacími aktivitami – 400 €.
- 23. Gymnázium Jozefa Lettricha, J. Lettricha, Martin:** na vydanie ročenky a literárno-dramatického popoludnia s autorským čítaním – 500 €.

Spracovala: (VL)

Podporili osem projektov pre lepšie prostredie a bezpečnosť

Komisia životného prostredia, verejného poriadku a požiarnej ochrany má v tomto roku na rozdelenie dotácií z mestského rozpočtu 10-tisíc eur. Na základe výzvy sa o ne uchádzalo osem projektov, všetky žiadosti boli podporené. Dotácie dostali tieto kolektívy a projekty:

- 1. NO Súkromná základná škola Tomáša Zanovita:** na pravidelnú očistu okolia Chodníka zdravia – 1 500 €.
- 2. OZ Dobrovoľný hasičský zbor Záturčie:** na brigádnickú činnosť sústredenú na očistenie mestských pozemkov – 1 500 €.

- 3. Súkromná základná umelecká škola A. Stodolu:** na revitalizáciu školského átria, ktorý je multifunkčným, relaxačným, výstavným, koncertným a tvorivým priestorom – 2 000 €.
- 4. Hasičský zbor Priekopa:** na výcvik hasičských jednotiek – 2 500 €.
- 5. Živena, spolok slovenských žien:** na projekt Pre včely, ktorý zahŕňa prípravu záhrady a jej vysadenie – 500 €.
- 6. Materská škola Družstevná:** na revitalizáciu zelene v areáli školy v rámci projektu Zelená sobota – 750 €.
- 7. Rodičovské združenie pri MŠ J. Lettricha:**

na obohatenie prostredia školského dvora v rámci projektu Zelený dvor – 500 €.

- 8. Upracme Slovensko:** na edukačné aktivity zamerané na vzdelávanie v MŠ a ZŠ v rámci projektu Upracme Martin – 750 €.

Spracovala: (VL)

Na revitalizáciu átria dostala Súkromná základná umelecká škola A. Stodolu 2 000 eur.
Foto: archív SÚZUŠ

K soche sv. Martina sme teraz bližšie ako kedykoľvek v minulosti

Martin je blízko k rozhodnutiu postaviť v meste sochu sv. Martina – svojho patróna. S myšlienkou prišlo občianske združenie Za sochu sv. Martina, ktoré bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra SR v máji 2020.

Verejnosc aktivitu združenia výraznejšie zaregistrovala v čase, keď sa začala finančná zbierka na sochu sv. Martina, teda 1. januára minulého roka. Do začiatku mája tohto roka bolo vyzbieraných 5420,07 eura, zapojilo sa približne 150 darcov, poväčšine fyzických osôb.

Vyhlásenie verejnej súťaže na zhotovenie sochy bolo ďalším vážnym krokom združenia. Stalo sa tak začiatkom minulého roka, do stanoveného termínu prišli návrhy od troch autorov – Milana Ormandíka, Milana Orsága, Milana Kuzicu. Všetci svoje návrhy odprezentovali, výkonný výbor občianskeho združenia rozhodol realizáciu modelu sochy objednať od akademického sochára Milana Kuzicu, rodáka z Martina, ktorý žije a tvorí v Prahe.

Verejná prezentácia modelu

„Verejná prezentácia modelu súsošia Milana Kuzicu Plášť sv. Martina sa uskutočnila 11. novembra 2021 – symbolicky na sviatok sv. Martina – na Divadelnom námestí,“ vracia sa o niekoľko mesiacov späť predseda spomínaného občianskeho združenia Peter Cabadaj.

Dodal, že autor predstavil svoje dielo nielen tam, ale martinskí výtvarní umelci a kultúrni pracovníci sa s ním zoznámili dva týždne predtým na mestskom úrade.

Model bol do konca roka 2021 vystavený v objekte Millenia na pripomienkovanie širšej kultúrnej a občianskej verejnosti. Celkovo sa k nemu vyjadrilo 3375 osôb. Za sochu hlasovalo 2933 ľudí (87 %), proti 442 ľudí (13 %).

Navrhnuté súsošie darujú mestu

V januári občianske združenie model od Milana Kuzicu kúpilo a v najbližšom čase ho oficiálne daruje mestu Martin. Vďaka nemu získalo certifikát o zapojení sa do programu Via Sancti Martini (Cesta sv. Martina), zatiaľ na jej slovenskú časť.

„V praxi to znamená, že mesto Martin môže byť konečne oficiálne zapísané do významnej medzinárodnej pútnickej cesty, ktorú v roku 2005 vyhlásila Rada Európy,“ upresňuje P. Cabadaj s tým, že hlavným cieľom tejto európskej kultúrnej trasy je atraktívne prezentovať všetky významnejšie pamiatky spojené so životom a kultom najobľúbenejšieho európskeho svätca – sv. Martina.

Maketa súsosia bola v Martine predstavená vlni na jeseň.
Foto: Roman Kopka

„Azda sa netreba rozpisovať o možnom význame Via Sancti Martini pre strategický rozvoj cestovného ruchu a turizmu v meste Martin, respektíve v regióne Turiec,“ naznačuje ďalej.

”

V praxi to znamená, že mesto Martin môže byť konečne oficiálne zapísané do významnej medzinárodnej pútnickej cesty.

Peter Cabadaj

Doterajšie závery verejnej diskusie

Z doterajších záverov verejnej diskusie vyplýva, že Martinčania by si sochu sv. Martina najviac želali mať na zrekonštruovanom Námestí SNP – v bezprostrednej blízkosti Kostola sv. Martina.

Nasleduje priestor blízko Turčianskej galérie (namiesto Štefunkovej Zbojníckej fontány, ktorá by sa presunula inde), na Ulici M. R. Štefánika (pešia zóna, konkrétne medzi budovou Millenia a prvou budovou Matice slovenskej – dnes Literárne múzeum SNK), resp. v areáli budúcej Nemocnice sv. Martina alebo pri vjazde do Martina v Košútoch.

„Viacerých občanov zaujalo netradičné riešenie umiestnenia sochy do zníženého priestoru. Tento návrh pochádza od Milana Orsága,“ približuje predseda.

Dopĺňa ďalej, že k modelu súsosia Milana Kuzicu Plášť sv. Martina sa kladne vyjadrilo aj takmer 200 diskutujúcich, a to cez e-mail, facebook, messenger. Časť z nich poslala k modelu svoje pripomienky, návrhy, podnety a spresnenia.

Ide sa diskutovať o umiestnení súsosia

Ako nám P. Cabadaj ďalej povedal, momentálne sa pripravuje pracovné stretnutie všetkých zainteresovaných zložiek. Mal by sa na ňom definitívne uzavrieť výber miesta, kde bude súsosie postavené. „Bez presného určenia miesta sa ďalej pohnúť nedá,“ upresnil.

„Vedenie mesta sa snaží nájsť dohodu s projektantmi a so zainteresovanými inštitúciami o vhodnom umiestnení súsosia v meste. Do úvahy prichádza aj umiestnenie v priestore okolo schodov SNM, prípadne na Vajanského námestí. Naďalej pokračuje finančná zbierka na realizáciu sochy sv. Martina,“ uzavrel P. Cabadaj.

Viera Legerská

ZAÚJÍMAVOSTI

História: Pokusy o sochu sv. Martina

Historicky registrujeme štyri veľmi strohé zmienky o pokusoch postaviť v Martine sochu patróna mesta. Žiaľ, nezachovala sa žiadna písomná či obrazová dokumentácia, návrhy sochy, mená aktivistov...

■ Prvá zmienka je z roku 1892 a súvisí s obdobím po dokončení výstavby Národného domu (dnes SKD), socha mala byť v jeho bezprostrednej blízkosti.

■ Zmienka o druhom pokuse je záznamom z diskusie v Národnom dome o možnom postavení sochy sv. Martina v meste (1903).

■ Podľa tretej zmienky možno usudzovať, že vedenie mesta Martin uvažovalo o soche patróna v prvej polovici 20. rokov minulého storočia. Zámer však údajne stroskotal na „konfesionálnych rozbrojoch medzi katolíkmi a evanjelikmi“.

■ Zrejme najvážnejší a najserióznejší bol štvrtý pokus zo začiatku 40. rokov. Najvýraznejšie sa v tomto smere angažoval kunsthistorik a mimoriadne všestraný tvorca Jozef Cincík – tajomník Umeleckého odboru Matice slovenskej. Oslovil vraj troch sochárov, svojich priateľov. Domnievame sa, že jedným

z nich mohol byť Frico Motoška, okrem iného aj autor monumentálnej sochy M. R. Štefánika v severoamerickom Clevelande (1922). Ako sa to celé skončilo, nevieme. V archívoch Matice slovenskej ani Slovenskej národnej knižnice sa nič nenašlo.

Terajší piaty pokus mať v Martine sochu patróna mesta sa s minulosťou vôbec v ničom nedá porovnať. Otvorene možno skonštatovať, že sme historicky najbližšie k realizácii súsosia.

Kto je Milan Kuzica

Medzinárodne etablovaný umelec Milan Kuzica je okrem iného autorom viacerých monumentálnych sôch nainštalovaných vo verejnom priestore (Česko, Austrália, USA, Čína...). Napríklad vlni, 31. júla 2021, bola v českom stredisku zimných športov a cestovného ruchu Špindlerův Mlýn odhalená Kuzicova socha Harmony (Harmónia). Nachádza sa pred hotelom Harmony Club.

Pripomienky k modelu

Jazdec – príliš strnulý; chcelo by to vyjadriť viac dynamiky v pohybe a dejovej akcii; dať mu obuv (čizmy); na hlave by mohol mať prilbu; zvýrazniť vojenský odev

Kôň – prevláda spokojnosť (možno mierne upraviť chvost, ktorý sa javí príliš mohutný)

Žobrák – najviac pripomienok (pôsobí príliš depresívne, „ako z koncentráku“; budí dojem mizomozšťana; dať mu vlasy, prípadne bradu; dať mu odev okolo pásu; zvýrazniť dynamiku postavy, respektíve zobrazeného deja)

Zdroj: P. Cabadaj

Kultúrna scéna

MARTIN

MARTIN

DROŽDO
& DE MEX

WARMUP

ŠTART: 19:00

20:30

22:30

2.7.
2022

KALI & SIMA

KULTURA-MARTIN.SK
ticketportal
AMFIKO.SK

2.7.2022 AMFIKO MARTIN

Kali, Sima, Kuly, ale aj opera či muzikál: aj takáto je ponuka martinského kultúrneho leta

Prvého júla vstúpi Martin do svojho kultúrneho leta už tradične festivalom elektronickej tanečnej hudby na kúpalisku Sunny. Otvorí tak pestrú ponuku programov, ktoré sú pripravené pre Martinčanov až do konca augusta. O tom, aká je dramaturgia leta s kultúrou v metropole Turca, hovoríme s riaditeľkou martinskej Kultúrnej scény Lýdiou Moricovou.

Bude aktuálne kultúrne leto v Martine bohatšie ako to minuloročné covidové?

Aj v minulom roku sme ponúkli domácim i návštevníkom mesta bohatý letný program. Boli sme jediné mesto na Slovensku, ktoré kultúrne leto organizovalo, a to aj napriek tomu, že sme sa počas neho museli prispôbiť protipandemickým opatreniam. Za celý minulý rok Kultúrna scéna pripravila 50 programov, 36 z nich bolo v lete a podobný počet máme naplánovaný aj teraz. Veľkou zmenou oproti vlaňajšku je ponuka programov na Divadelnom námestí. Bude ich viac a budú pre neobmedzený počet divákov. V minulom roku sme sa museli zmerať do povolených počtov, námestie ohraničovať a návštevníkov rátať i zapisovať.

S akou predstavou ste išli do prípravy kultúrneho leta v Martine?

Znova pripraviť pestrú, žánrovo vyváženú ponuku pre každý vek a čo najvyšší počet návštevníkov. Ide o prevažne hudobné programy, divadlo sa pripravuje iba pre najmenších, a to tradične každú nedeľu o 16. h v záhrade Turčianskej galérie.

Okrem galerijnej záhrady a Divadelného námestia, kde všade ste programy situovali?

Dychovky už tradične hrajú na centrálnom námestí sídliska Sever, počas leta ponúkame tri koncerty. Jedným z nich bude aj vystúpenie speváckej skupiny Lúč. Do iných mestských častí v lete nepôjdeme, ale mám informácie, že v septembri poslanci chystajú dni mestských častí a tam budeme podľa požiadaviek pripravovať program.

Nespomínate amfiteáter...

Zámerne, lebo chcem zdôrazniť, že v Amfiku sa uskutočnia významné koncerty, ktoré budú magnetom leta. Kali & Sima spolu s Drozd & Demexom vystúpia 2. júla a Desmod s Elán Revival MT a Ervínom Olešňanom budú mať koncert 19. augusta. V Amfiku si na svoje prídu aj fanúšikovia Iné kafe a Horkýže slíže, ich koncert uzavrie martinské kultúrne leto 31. augusta.

Lýdia Moricová, riaditeľka Kultúrnej scény Martin.
Foto: M. Tylka

Leto v Martine ponúka svoj program obvyčajne od piatka do nedele. Mení sa niečo na tejto časovej osi?

Nie, nemení. Piatky a soboty budú patriť koncertom, hudobníkom a spevákmi, nedeľa, ako som už spomínala, detskému divadlu a programom na Severe. Žánrová ponuka je pestrá: od populárnej hudby cez rock, džez, rap, punk, metal, funky až po operu.

Operu?

Tohto roku je to novinka. Na Divadelnom námestí si diváci budú môcť 16. júla vypočuť najkrajšie piesne a árie z muzikálov, operety a opery v podaní Martina Babjaka a sólistov Štátnej opery v Banskej Bystrici. O týždeň neskôr v galerijnej záhrade zaspievajú známe operné árie Eva Hornyaková, Titusz Tóbisz a Júlia Grejtáková.

Bude aj Bažant kinematograf?

Snažíme sa, aby sa do letnej ponuky dostal aj film. Rokovania finalizujeme. Diváci by pod letnou oblohou na Divadelnom námestí mali vidieť 5 českých a slovenských filmov, a to od 17. 7. do 20. 7. 2022.

Viera Legerská

KULTÚRNE MENU

■ Marián Mudroch v Turčianskej galérii.

Tretie pokračovanie výstavného cyklu galérie predstavuje výber z tvorby Mariána Mudrocha. Výtvarný teoretik Juraj Mojžiš s literárnym kritikom Petrom Zajacom v rámci cyklu interpretujú diela autorov, ktorí sa zaoberajú predovšetkým analytickým skúmaním možností hraníc média, s ktorým pracovali. U M. Mudrocha ide hlavne o grafiku. Výstava potrvá do 2. septembra.

■ Národopisné leto v skanzene.

Najbližšie (25. 6.) bude v Múzeu slovenskej dediny v martinských Jahodníckych hájoch podujatie Na svätého Martina. Turčianska nedeľa je naplánovaná na 10. 7. a Turčianska harmonika na 24. 7. V auguste treba prísť do skanzenu na Ľanovú nedeľu (14. 8.) a Dožinky (28. 8.). Na každom z týchto podujatí sa dozviete niečo zaujímavé o zvykoch, jedlách a zábave našich predkov.

■ Na okraji záujmu.

Výstava, ktorú si v Literárnom múzeu SNK môžete pozrieť do 31. júla 2022, prezentuje pomerne neznáme zbierkové predmety, ktoré síce samy osebe nestáli v centre pozornosti, avšak majú veľkú výpovednú hodnotu v kontexte literárnych zbierok Janka Jesenského, Hany Gregorovej, Štefana Kráľika či Emila Boleslava Lukáča.

■ V kvetinárstve Záhrada s krásnym slovom.

Turčianska knižnica pripravuje pre fanúšikov umeleckého slova Literárne posedenie v kvetinárstve Záhrada. Uskutoční sa 20. júna o 16.30 h.

■ T. G. Masaryk na sieti.

V martinskom Múzeu Čechov na Slovensku je do 28. októbra inštalovaná výstava T. G. na sieti. Návštevníkov zoznami s rôznymi formami komunikácie angažovaného intelektuála Masaryka a kladie si otázku, akým spôsobom by komunikoval v dobe sociálnych sietí.

■ Dielom mesiaca je Záborského maľba Pri Belej.

Obraz na jún pre Turčiansku galériu z jej zbierok vybrala lekárka Ľubica Bielena. Prizrieť sa mu môžete na prízemí galérie. Ako zo všetkých obrazov majstra Záborského, aj z tohto vyžaruje pokoj, pozitivita, energia – ako stvorené na príjemné letné dni.

■ **Diškurovanie.** Cyklus rozhovorov s Igorom Dobrovolným, nadšencom miestnej histórie, vydavateľom dobovej literatúry a historických dokumentov, pokračuje v Turčianskej knižnici 22. júna o 17. h. (VL)

■ ■ ■ SÚŤAŽ ■ ■ ■

Kto do 22. júna správne odpovie na otázku: **Aké je vlastné meno rapera Kaliho?**, toho zarádime do žrebovania o 10 lístkov na koncert Kali & Sima v martinskom Amfiku. Odpovede zasielajte na adresu: redakcia@martinskenoviny.sk. Pripojte telefón na seba.

Patróni festivalu Božidara Turzonovová a Jevgenij Libezňuk.
Foto: archív DaS

Vivat, divadlo. Dotyky a spojenia už klopú na martinské dvere

Martin bude od 20. do 25. júna patriť divadlu. Slovenské profesionálne divadlá v priestoroch SKD, na Divadelnom námestí, v záhrade SNM, ale aj na lúke pri Žabokrekochoch či v Bar Museu (Dotyky a spojenia Junior) odohrajú najzaujímavejšie a najinšpiratívnejšie predstavenia aktuálnej divadelnej sezóny. Organizátorom 17. ročníka známeho festivalu je Slovenské komorné divadlo.

Za šesť dní ponúkne divadelný festival Dotyky a spojenia 36 divadelných inscenácií, päť koncertov, dva workshopy, deväť tvorivých dielní pre deti a 22 diskusií o divadle.

Organizátori mysleli v programe aj na ukrajinské publikum. Patrónmi festivalu budú členka činohry SND Božidara Turzonovová a člen

umeleckého súboru Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove Jevgenij Libezňuk.

Oslovili citlivé a intímne témy

„Po dvoch rokoch pandémie a v čase vojny dramatickú radu festivalu najviac oslovili inscenácie, ktoré otvárajú citlivé a intímne témy hľadania identity, pomoci blížnemu, vyrovnávania sa s rodinnou alebo spoločenskou traumou,“ povedala programová riaditeľka festivalu Monika Michnová.

Astorka, Ilúzie a Michal Havran

„Po niekoľkoročnej pauze príde tiež Divadlo Thália Színház z Košíc a Divadlo Astorka Korzo '90 z Bratislavy,“ upozornila na zaujímavosti z hlavného programu M. Michnová.

Počas festivalu bude otvorená výstava fotografií herca Jána Dobrika, člena umeleckého súboru SKD, a krst jeho knihy Ilúzie. Krstným otcom bude herec Alexander Bárta.

Diskusie na festivale budú hľadať odpovede na otázku, či môže byť umenie udržateľné, moderovať ich bude Michal Havran. A tradične sa bude diskutovať s tvorcami a divákmi po skončení všetkých predstavení z hlavného programu a v rámci sekcie Junior. Inscenácie v závere festivalu budú hodnotiť hodnotitelia z krajín Vyšehradskej štvorky.

Viera Legerská

Hlavný program festivalu

- Dezorzovo lútkové divadlo – Dukla, údolie smrti
- Divadlo ASTORKA Korzo '90 – Jeden nemecký život
- Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene – Čepiec
- Divadlo NUDE – Roľa
- Divadlo Petra Mankoveckého – Prevádzaci
- Divadlo Thália Színház Košice – Otec, mama, chľast
- Nezávislé divadelné zoskupenie Odivo – Vnorená
- Slovenské komorné divadlo Martin – D1 (pracovný názov)
- Slovenské národné divadlo – Špina
- Uho!_92 – Poníženi a krvilační

PRE UKRAJINU

Organizátori pripravili program aj pre ukrajinské publikum – rozprávkovú inscenáciu v rusínskom jazyku (Divadlo Alexandra Duchnoviča – Zlatý kľúčik), po ktorej bude nasledovať tvorivá dielňa pre deti v ukrajínčine, čítanie z textov ukrajinských autoriek a autorov v réžii Lukáša Brutovského Dobrý večer, sme z Ukrajiny.

Najlepší z Výtvarného spektra pôjdu na Kysuce

Výtvarné spektrum má svojich víťazov. V Martine vyhodnotili celoštátnu postupovú súťaž neprofesionálnej výtvarnej tvorby, ktorá poskytuje amatérskym výtvarníkom priestor na prezentáciu a konfrontáciu tvorby.

59. ročník regionálneho kola Výtvarného spektra malo 19 účastníkov, porota v zložení Marcel Turic, Marek Kokoška a Milan Herčút posudzo-

vali sedemdesiatku prihlásených výtvarných prác. Najväčšie zastúpenie v kolekcii súťažných výtvarných prác bolo v kategórii maľba, kresba a priestorová tvorba. Z tém prevažovali prírodné motívy, krajina Turca, ale výtvarníci ponúkli na posúdenie aj moderné koláže či keramiku.

Porota udelila 33 ocenení a čestných uznání, vybrané práce budú reprezentovať náš región na krajskom kole, vyhlásenie výsledkov bude 14. júna v Dome kultúry v Kysuckom Novom Meste.

Výsledky: maľba: Eva Žigmondíková (Samko, olej a Výčitka, olej), Alena Kudlatá (Kvety v obilí,

akryl), Terézia Honzová (Bolest' a nádej, akvarel a Rozcuchaná, akvarel), čestné uznania: Alena Kudlatá, Jarmila Ladiverová, Ľudmila Balková, Viera Hermanová, Silvia Štrbáková, Jela Dančová, Anna Finková, Júlia Váradiová, Andrea Kubisová, Silvia Mádyová, Ľubomír Vavák, kresba a grafika: Marcela Pajurková (Aj stromy plačú I. a II., kresba rudkou), Mária Komárová (Spomienky – triptych, perokresba), Darina Gregorová, Beáta Rizmanová, Janka Vaváková, Mária Komárová, priestorová tvorba: Janka Vaváková (Po apokalypse, sklo), čestné uznanie: Peter Sabov.

Viera Legerská

OTÁZKA PRE ADVOKÁTKU

Vyživovacej povinnosti nie je možné sa svojvoľne zbaviť

V našej pravidelnej rubrike odpovedáme na otázky našich čitateľov. Dnešnou témou je výživné na dieťa zo zahraničia a možnosti delenia majetku ešte pred smrťou.

Otec môjho dieťaťa sa odsťahoval do Anglicka a prestal mi pravidelne platiť výživné. Ako ho môžem vymáhať?

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva zo zákona o rodine a rodičia sú povinní plniť si svoju vyživovaciu povinnosť až do času, keď je dieťa schopné sa samo živiť. Vyživovacia povinnosť je prejavom rodičovskej zodpovednosti voči svojmu dieťaťu, nie je možné sa jej svojvoľne zbaviť, napríklad presťahovaním do zahraničia.

Neplnenie si vyživovacej povinnosti môže mať trestnoprávne dôsledky, a preto je nevyhnutné pristupovať k tejto povinnosti so všetkou vážnosťou.

Vymáhanie výživného zo zahraničia je dnes, v čase globalizovaného sveta, jednoduchšie ako v minulosti. Slovenská republika je stranou viacerých medzinárodných dohôd, ktoré zabezpečujú cezhraničné vymáhanie výživného.

Najjednoduchšou cestou pre vymáhanie výživného zo zahraničia je kontaktovať Centrum pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže.

O pomoc s vymáhaním výživného môže túto inštitúciu požiadať rodič maloletého dieťaťa a zároveň aj dieťa, ktoré dovŕšilo vek 18 rokov. Po vyplnení žiadosti a doplnení potrebných dokumentov pripraví Centrum pre medzinárodnoprávnú ochranu detí návrh na výkon súdneho rozhodnutia v krajine, v ktorej sa rodič dieťaťa nachádza. V súvislosti s výkonom rozhodnutia Centrum pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže zabezpečí aj prevod výživného oprávnenej osobe.

Odporúčame vám teda obrátiť sa na Centrum pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže.

Mám štyri deti. Dve pochádzajú z môjho predchádzajúceho manželstva. Plánujem si ešte pred smrťou dať do poriadku majetok a rozdeliť ho medzi deti. Aký postup je pre mňa najvýhodnejší?

Na úvod treba poznamenať, že za predpokladu, že by ste svoj majetok pred smrťou nedá-

vali žiadnym spôsobom „do poriadku“, nastalo by v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka dedenie zo zákona.

Vašou smrťou by zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov s vašou manželkou

a predmetom dedičského konania by sa stala polovica z majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a majetok vo vašom výlučnom vlastníctve.

V prvej skupine by boli povolané dediť vaše deti a manželka, pričom by každý z nich dostal jednu pätinu z predmetu dedičského konania. Dedičia by mali možnosť v konaní pred notárom uzavrieť dedičskú dohodu, ktorá by určila, ktoré konkrétne veci z predmetu dedičstva pripadnú niektorému z dedičov.

Vašou druhou možnosťou je zriadenie závetu. Závet môže byť spísaný vlastnou rukou, alebo ho môžete zriadiť v inej písomnej forme za prítomnosti svedkov, alebo vo forme notárskej zápisnice. Z dôvodu právnej opatrnosti odporúčame zriadiť závet vo forme notárskej zápisnice.

V závete môžete určiť podiely jednotlivých dedičov alebo určiť, ktoré veci komu pripadnú. Je potrebné ale upozorniť, že maloletým potomkom musíte v závete odkázať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona, a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona, inak je závet v tejto časti neplatný.

Silvia Tatarková, Miroslav Mazúch

AK JUDR. SILVIA TATARKOVÁ, S. R. O

Škultétyho 472/10, 036 01 Martin,
tel.: 043/42 88 660, 0903 426 159,
e-mail: tatarkova@tatarkova.sk

Martinčania to doma perfektne rozbalili, v krajskom kole nenašli premožiteľov

Po zrušení protipandemických opatrení sa priam roztrhlo vrece s viacerými športovými postupovými súťažami žiakov. Je potešiteľné, že s ich organizáciou a mnohými úspechmi sa spája aj mesto Martin a jeho reprezentanti. Za ostatným mimoriadne vydareným podujatím, rovnako ako prednedávnom, stála opäť i jeho riaditeľka Elena Šmidtová so svojím realizačným tímom.

Martin sa v posledných týždňoch stal miestom, do ktorého opakovane smerujú desiatky talentovaných žiakov z celého Žilinského kraja. O aké podujatie išlo na sklonku mája a prečo práve Martin bol jeho dejiskom?

Po futbalových nádejách a účastníkoch súťaže olympijského odznaku všestrannosti sme opäť na pôde Martina koncom mája hostili žiacky športový výkvet z celého Žilinského samosprávneho kraja. Tentoraz to boli mladí atléti súťažiaci v atletickom štvorboji mladších žiakov, ktorý pozostával z behu na 60 metrov, vytrvalostného behu, skoku do diaľky a hodu vortexom. K rozhodnutiu organizovať práve v Martine toto krajské kolo prispel aj stále novotou voňajúci atletický štadión, na ktorom súťaž prebiehala.

Ten bol jediným dôvodom, prečo voľba padla práve na Martin?

To určite nie. Vyhlasovateľov súťaže, ktorými sú ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu a Národné športové centrum, sme už opakovane presvedčili o našich kvalitách organizátorov, a preto sa na nás opäť obrátili. Teraz po ukončení súťaže môžeme s hrdosťou povedať, že sme ich dôveru znovu nesklamali. Zároveň nás veľmi potešilo, že práve tento nádherný športový stánok bol opäť naplnený tými, pre ktorých bol vlastne budovaný, turčianskymi a slovenskými atletickými nádejami.

Kto stál za týmto organizačným úspechom?

Organizačne súťaž zabezpečovalo Centrum voľného času Kamarát v spolupráci s Atletickým klubom Martin. Na hladkom priebehu mal veľký podiel predovšetkým zohratý rozhodcovský zbor, na čele ktorého stál skúsený vedúci rozhodca Marián Kalabus. Veľká vďaka patrí aj členom Olympijského klubu Turiec. Napriek tomu,

že väčšina z nich sú už poberateľmi starobných dôchodkov, bez ich pomoci by sa takéto podujatie dalo iba ťažko úspešne zrealizovať.

Na úspešnej prezentácii mesta Martin sa nepodpísali iba organizátori...

V silnej konkurencii súperov z Liptova, Oravy, Kysúc a Považia presvedčili o svojich kvalitách a nominácii všetci martinskí a turčianski atléti, ktorí si vybojovali svoju účasť v predchádzajúcom okresnom kole. Mesto Martin reprezentovali mladí atléti zo ZŠ Nade Hejnej, Evanjelickej spojenej školy a ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici. Región Turca bol zastúpený aj Tatianou Lušňakovou, atlétkou zo ZŠ Turany.

Kto sa postaral o mimoriadny úspech martinskej mládežníckej atletiky?

Tým prvým bol 13-ročný Dávid Vicán, žiak ZŠ Nade Hejnej, ktorý zvíťazil až v troch súťaž-

Fotografia vľavo: Beh na 1 000 metrov, na čele (v čiernom drese) víťaz Dávid Vicán.
Foto: Martin Ferencík

Fotografia hore: Šestica atlétov postupujúca do celoštátneho finále. Na stupni najvyššom je dvojica martinských atlétov Dávid Vicán a Alex Moricová.
Foto: Martin Ferencík

ných disciplínach (60 m, 1000 m, diaľka) a stal sa absolútnym víťazom v súťaži mladších žiakov. Rovnaký úspech dosiahla aj 13-ročná Alex Moricová, žiačka Spojenej evanjelickej školy, ktorá sa stala celkovou víťazkou v kategórii žiačok. Navyše, obaja sa stali držiteľmi najhodnotnejších výkonov celého podujatia. Za ne bol označený Moricovej výkon v skoku do diaľky – 481 cm a Vicánov čas 3:10,52 min v behu na 1000 m.

Atletický štvorboj je postupovou súťažou. Kam a kedy povedú kroky tých najúspešnejších z krajského kola?

Traja najúspešnejší z kategórie žiakov a žiačok budú reprezentovať svoju školu, mesto a tiež Žilinský samosprávny kraj na celoštátnom finále, ktoré sa uskutoční v dňoch 13. a 14. júna v Šamoríne. Na záver treba spomenúť, že

okrem Dávida Vicána a Alex Moricovej prispeli k úspechu martinskej a turčianskej atletiky aj jej ďalší reprezentanti. Peter Kubalák zo ZŠ s MŠ Hurbanova obsadil 5. miesto, Filip Lechan zo ZŠ Nade Hejnej 9. miesto a Tatiana Lušňáková zo ZŠ Turany 6. miesto.

Martin Ferencík

MEDAILISTI KRAJSKÉHO KOLA ATLETICKÉHO ŠTVORBOJA

Mladší žiaci: 1. Dávid Vicán, ZŠ Nade Hejnej Martin, 2. Martin Kormančík, ZŠ Márie Medveckej Tvrdošín, 3. Richard Jusko, Evanjelická spojená škola Liptovský Mikuláš. **Mladšie žiačky:** 1. Alex Moricová, Evanjelická spojená škola Martin, 2. Nikola Tatarková, ZŠ s MŠ Čierne, 3. Simona Kurimská, ZŠ Janošku Liptovský Mikuláš.

Za najhodnotnejší výkon bolo označených 481 cm Alex Moricovej v skoku do diaľky.
Foto: Martin Ferencík

Hádzanári idú do toho, pomôže im aj mesto

Martinskí hádzanári po sérii kvalitných výkonov vyhrali I. ligu a zabezpečili si tak možnosť priameho postupu do extraligy. Do kariet im zahrala i skutočnosť, že po odstúpení mužstva Košice Crows z najvyššej slovenskej súťaže sa nehrá v tomto ročníku baráž.

Samozrejme, že z prvoligového triumfu sa všetci v MHÁK Martin potešili, avšak chciac-nechciac s úspechom prišli aj starosti. Tie súviseli s dilemou, či sa Turčania do extraligy prihlásia.

Času na rozmyslenie veľa nebolo, už začiatkom júna bolo treba dať na zväz záväzné stanovisko. V klube si tak v krátkom čase museli veľmi dobre premyslieť, či dokážu v budúcej sezóne zvládnuť hrať medzi slovenskou elitou.

Nielen po športovej stránke, ale najmä po ekonomickej. Extraliga si totiž pýta oveľa viac než prvá liga, vrátane infraštruktúry.

Martinčania sa napokon do extraligy prihlásili, k čomu prispel aj prísľub od primátora Jána Danku, že vedenie mesta hádzanárom pomôže. Martin sa tak aspoň v jednom z tradičných kolektívnych športov vráti na extraligovú mapu, čo poteší aj fanúšikov.

Pozitívne je aj to, že mladí chlapci, ktorí v tomto klube hrajú, dostanú príležitosť výkonnostne napredovať. A účasť v extralige môže mať aj pozitívny dosah na rozvoj hádzanej v našom meste.

Na ťahu sú teraz aj hráči. Vieme, že chystajú spoločné stretnutie, kde najmä starší borci dajú mladým jasne najavo, čo mužstvo v najbližších mesiacoch čaká. Ak nechceme byť v extralige len do počtu, treba si vyhrnúť rukávy a tvrdo makat'. A to aj vtedy, ak by sa výsledkovo nedarilo.

Roman Kopka

Martinskí hádzanári si vybojovali postup do extraligy, v budúcom ročníku by v nej nemali chýbať.
Foto: Roman Kopka

Nováčik z Martina ohúril Slovensko, futbalisti prekvapili striebrom

Úspech martinského tímu, ktorý reprezentoval naše mesto v Niké superlige v malom futbale, ocenilo aj vedenie mesta Martin. Primátor Ján Danko na nedávnom stretnutí na radnici striebornému kolektívu odovzdal Pamätný list a na pamiatku vzácných chvíľ i peknú trofej.

Spoločné foto po prijatí na radnici.
Foto: Roman Kopka

Do 4. ročníka Niké superligy v malom futbale vstúpili vlni na jeseň premiérov aj Martinčania a na konci sezóny sa tešili zo skvelého druhého miesta. Nováčik súťaže už od prvého zápasu dal jasne najavo, že nebude v súťaži len do počtu a svojimi kvalitnými výkonmi si rýchlo získal rešpekt súperov.

Zverenci trénera Dušana Štrbáka v základnej časti získali 5 bodov, čo im v pohode stačilo na 3. miesto v skupine východ a zaslúžený postup do štvrtfinále play-off.

Vo vyradovacej časti to Martinčania famózne rozbalili a ich spanilá jazda sa skončila až vo finále. Najprv vo štvrtfinále oplatili prehru zo základnej časti favorizovanému Prešovu, ktorý zdolali po penaltách.

Následne si doma na Pltníkoch, v ďalšom mimoriadne dramatickom zápase, v ktorom opäť rozhodovali pokutové kopy, poradili aj so silným Trenčínom.

Striebro s cenou zlata

Vo finále napriek veľkému odhodlaniu a aj kvalitnému výkonu naši chlapci tesne podľahli domácej Trnave a museli sa chtiac-nechtiac uspokojiť so striebornými medailami. Prehra v poslednom zápase sezóny, zvlášť v súboji o majstrovský titul, vždy zamrzí. Martinčania bezprostredne po konečnom hvizde rozhodcu aj chvíľu smútili, no napokon predsa len pri bilancovaní celej sezóny prevládala radosť nad dosiahnutým konečným výsledkom.

„Striebro má cenu zlata, ako nováčik súťaže ste dokázali pokoriť aj silných súperov,“ povedal futbalistom Martina pri slávnostnom prijatí na radnici martinský primátor Ján Danko, ktorý v spoločnosti viceprimátora Rudolfa Kollára, viceprimátorky Tatiany Červeňovej a ďalších kolegov z vedenia mesta úspešnému tímu poďakoval za vzornú reprezentáciu Martina. „Držať palce vám všetci budeme aj v ďalšej sezóne

a nikto by nebol proti, keby ste sa v nej tešili z majstrovského titulu. Nech je z dvojky jednotka,“ zaželel hráčom Ján Danko.

Poslanec Martin Hudec, ktorý na finálový súboj do Trnavy zabezpečil pre hráčov a fanúšikov autobus, tiež pri oceňovaní futbalistov ocenil ich historický úspech.

„Všetci si vážime, čo ste dosiahli. To, čo sa vám podarilo, nie je žiadna samozrejmosť. Latku ste postavili vysoko a nebude jednoduché ju preskočiť. Ale najpodstatnejšie je, že vás účinkovanie v súťaži bavilo a že ste svojimi výkonmi urobili radosť fanúšikom.“

Postupnými krokmi zašli ďaleko

Kapitán Martinčanov Tomáš Galik povedal, že keď v novembri vyrážali na prvý zápas sezóny, tak zrejme nikomu z mužstva nenapadlo, že to dotiahnu až tak ďaleko. „Ľiši sme od zápasu k zápasu, najbližší duel bol pre nás ten najdô-

”

Všetci si vážime, čo ste dosiahli. To, čo sa vám podarilo, nie je žiadna samozrejmosť.

Martin Hudec

ležiť. Postupnými krokmi sme to dotiahli až do finále a hoci sme v ňom prehrali, rozhodne sme výkonom nesklamali. Za našim úspechom je skvelá partia, každý jeden hráč urobil pre kolektív maximum. Uspeli sme aj preto, že sme sa zápasmi bavili a každý jeden si užili. Iste, prišlo nám aj šťastie, dvakrát sme postúpili cez penaltový rozstrel, no nena darmo sa hovorí, že šťastie praje pripraveným.”

Manažér tímu a aj jeho jedna z hráčskych opôr Juraj Valášek poďakoval za prijatie na radnici. „Sme radi, že náš úspech nezostal bez povšimnutia. Je to povzbudenie do ďalšej sezóny. A čo v nej môžeme čakať? Súperi nás už poznajú a dajú si na nás asi väčší pozor. No určite by sme na náš úspech a predvedené výkony chceli nadviazať, hoci to bude ťažšie.”

Martinčania na domácej pôde odohrali len jeden zápas, na Pltníkoch v semifinále hostili Trenčín.

„Dúfam, že v ďalšej sezóne ich bude viac aj kvôli našim fanúšikom. Na Pltníkoch sme našli všetko, čo sme potrebovali, podmienky boli oproti iným ihriskám až nadštandardné. Kvalitu hracej plochy a aj zázemie areálu kvitoval aj náš súper,” povedal Juraj Valášek.

Roman Kopka

AKO HRALI NAŠI

Základná časť, skupina východ

Martin – Košice 2:2 (0:1), **Banská Bystrica – Martin** 2:2 (2:1), **Martin – Zvolen** 1:0, **Prešov – Martin** 3:2 (1:1). **Poradie:** 1. **Košice** – 10 bodov (10:5), 2. **Prešov** – 9 bodov (12:6), 3. **Martin** – 5 bodov (7:7), 4. **Zvolen** – 3 body (4:7), 5. **Banská Bystrica** – 1 bod.

Play-off

Štvrtfinále: Prešov – Martin 0:1 po penaltách, **Semifinále:** Trenčín – Martin 1:2 (1:1) po penaltách. **Finále:** Trnava – Martin 2:1 (0:0).

Martin reprezentovali: Erik Feriančík, Peter Kulich, Lukáš Janič, Michal Vojvoda, Ľuboš Thomka, Marek Lanko, Juraj Remeň, Tomáš Burger, Jakub Kračmer, Peter Gorgosz, Tomáš Gallik, Tomáš Kucej, Peter Struhár, Juraj Valášek. Tréner: Dušan Štrbák. Vedúci mužstva

Fomat zlyhával v koncovke, Žarnovica z toho ťažila

Martinskí futbalisti odohrali v priebehu desiatich dní tri zápasy s mužstvami z druhej polovice tabuľky a získali v nich šesť bodov. No mohli, a zrejme aj mali, získať viac.

Fomat k povinným domácim bodom, keď zdolal Čadcu i Krásno, ďalšie v Žarnovici nepridal.
Foto: Fomat Martin/Rado Coufal

Fomat podľa očakávania v prvý júnový deň doma zdolal v predohrávke 30. kola poslednú Čadcu 4:1, následne o tri dni v Žabokrekoch v 26. kole uspel aj s Krásnom nad Kysucou, ktoré porazil 2:0.

Do tretice to však už nevyšlo a v piatok 10. júna zverenci trénera Pavla Šuhaja v 27. kole nestačili na štrnástu Žarnovicu, ktorej na ihrisku v Novej Bani podľahli 3:1.

Faktom však je, že Fomat, ktorý si už v predstihu zabezpečil účasť v budúcoročnej zreorganizovanej III. lige západ, nastúpil bez viacerých hráčov základnej zostavy, spomeňme napríklad Garaja, T. Ďungela, Barčíka či Mlynára, čo sa zrejme mohlo podpísať pod nelichotivý výsledok. V rozhodujúcich okamihoch, keď sa lámal chlieb, omladenému tímu chýbal najmä pokoj a prehľad v koncovke.

Domáci sa ujali vedenia v 14. min, keď Černák prestrelil Hažera. Paradoxne, predtým naši zahrávali roh, prišli však o loptu a po brejku zbytočne inkasovali. Martinčania do prestávky ale vyrovnali, o čo sa v 44. min postaral Jasenovský, ktorý využil zaváhania brankára Regitka.

V druhom dejstve mal favorit z Martina hernú prevahu, dokázal si vypracovať viaceré šance, aj zo tri tuctovky, no góly už strieľala len Žarnovica.

Po hodiny hry strhol vedenie na stranu domácich Výbošťok, ktorý zvnútra šestnástky skákajúcu loptu napálil nekompromisne pod brvno. Turčania mohli odpovedať v 71. min, avšak skúsený Niemchaninov nepremienil jedenástku, Regitko jeho strelu zneškodnil.

Penalta sa potom v závere zápasu kopala i na druhej strane, v 84. min ju na poistenie nečakaného trojbodového zisku zužitkoval F. Škrteľ.

„Odohrali sme smoliarsky zápas, určite sme neboli horším mužstvom ako domáci. Naopak, po väčšinu zápasu sme držali loptu na svojich kopačkách, žiaľ, z prevahy sme veľa nevyťažili. Určite nás musia mrziť zahodené šance, bolo ich pomerne veľa, predovšetkým v druhom polčase, čo nás stálo body. Žarnovica z minima vytážila maximum, spoliehala sa na nakopávané lopty a rýchle brejky, čo jej prinieslo úspech. My sme sa navyše prispôbili jej tempu, čo jej vyhovovalo,” hodnotil zápas brankár Pavol Hažer.

Martin i napriek prehre ostal na 3. mieste tabuľky a v poslednom kole sezóny 2021/2022 v sobotu 18. júna o 17.30 h v Žabokrekoch privíta Liptovskú Štiavnicu.

Roman Kopka

FAKTY O ZÁPASE

Žarnovica – Martin 3:1 (1:1)

Góly: 14. Černák, 60. Výbošťok a 84. F. Škrteľ (pok. kop), resp. 44. Jasenovský. **MARTIN:** Hažer – Hodža, Tomka, Niemchaninov, Jasenovský (Adam Ramy Rihane), Palider (46. Repáň), Liška, D. Kulich (Staš), Radchenko, Lanko, Turčina. **Žlté karty:** 38. Valko, 73. F. Škrteľ, resp. 63. Liška, 72. Repáň. **Rozhodcovia:** Belko – Hrobárik, Botka. **Diváci:** 50.

KULTÚRNE LETO 2022

JÚL

18:00	FRIDAY MASS 2022	KÚPALISKO SUNNY MARTIN	1.7.2022 (piatok)
19:00	KALI & SIMA DROŽDO & DEMEX	AMFIKO MARTIN	2.7.2022 (sobota)
16:00	ZLATOVLÁSKA DIVADLO POD BALKÓNOM	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	3.7.2022 (nedeľa)
17:00	DYCHOVÁ HUDBA FATRANKA	NÁMESTIE NA SEVERE	3.7.2022 (nedeľa)
20:00	THE ROCKIN' BALLS HITY ROCK'N'ROLL	DIVADELNÉ NÁMESTIE V MARTINE	8.7.2022 (piatok)
19:00	HUDBA SPÁJA ČUBO ŠAMO MATÚŠ DOBEŠ JAKUB KAPRAL KARIN SARKISJAN	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	9.7.2022 (sobota)
16:00	O KOCÚROVI A PYŠNEJ HVIEZDE DIVADLO ZO ŠUPLIKA	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	10.7.2022 (nedeľa)
18:00	ROOTS FESTIVAL 2022 UNDERGROUND VYVÝŠANÝ FESTIVAL NA MARTINSKOM KÚPALISKU SUNNY VYSTÚPIA: MOJA REČ, SUBTENSION, TONO S., KUTLO A DALŠÍ ...	KÚPALISKO SUNNY MARTIN	15.7.2022 (piatok)
20:00	FENIX - ROCK / POP	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	15.7.2022 (piatok)
19:00	HUDOBNÉ PERLY MARTIN BABJAK KATARÍNA PROCHÁZKOVÁ ŠIMON SVITOK DUŠAN ŠIMO KONCERT NÁKRAJŠÍCH PIESŇÍ A JARIE Z MUZIKÁLU OPEROVÝCH A OPERY, SPOLUČINKU MIRIAM TREMBACOVÁ, LEŇKA BRIGOCIOVA, KONCERTOM SPRIEVÁDZA KOMOROVÝ ORCHESTR POD VEDENÍM MILANA BERNAKA	DIVADELNÉ NÁMESTIE V MARTINE	16.7.2022 (sobota)
21:00	BAŽANT KINEMATOGRAF	DIVADELNÉ NÁMESTIE V MARTINE	17.7.-20.7.2022 (nedeľa - streda)
16:00	POSLEDNÝ DINOSAURUS DIVADLO NA HOJDAČKE	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	22.7.2022 (piatok)
18:00	OPERA V MESTE NAJKRAJŠÍ KÚT V ŠIROM SVETE ... EVA HORNÝKOVÁ TITUSZ TÓBIŠZ JULIA GREJÁKOVÁ JANO CIGER	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	23.7.2022 (sobota)
16:00	KLAUN ADYNO KLAUNÁDA PRE DETI	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	24.7.2022 (nedeľa)
17:00	SPEVÁČKA SKUPINA LŮČ	NÁMESTIE NA SEVERE	24.7.2022 (nedeľa)
20:00	HOMOSAPIENS A TANEČNÁ SKUPINA FUNKY AMIGOS & SHAKERS	DIVADELNÉ NÁMESTIE V MARTINE	29.7.2022 (piatok)
18:00	ELECTRIKCITY FEST NOVÝ ELEKTRONICKÝ TANEČNÝ FESTIVAL V MARTINE OPEN AIR	KÚPALISKO SUNNY MARTIN	29.7.2022 (piatok)
14:00	MARTINICA FEST ROCK/PUNK/METAL HUDOBNÝ FESTIVAL ZAŽITE ROCK, PUNK, METAL NA JEDNOM PÓDIU	AMFIKO MARTIN	30.7.2022 (sobota)
16:00	BUDKÁČIK A DUBKÁČIK DIVADLO BABSCENUS	ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE	31.7.2022 (nedeľa)

